

PATVIRTINTA
Alytaus Dzūkijos mokyklos
direktoriaus 2023 m. gruodžio 22 d.
įsakymu Nr. V-170- (1.2)

ALYTAUS DZŪKIJOS MOKYKLOS PEDAGOGŲ ETIKOS IR ELGESIO NORMOS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Alytaus Dzūkijos mokyklos pedagogų etikos ir elgesio normos (toliau – Normos) apibrėžia pagrindinius Alytaus Dzūkijos mokyklos (toliau – Mokykla) pedagogų profesinės etikos reikalavimus ir įsipareigojimus siekti etiško ir profesionalaus elgesio su mokiniais, jų tėvais(globėjais, rūpintojais) ir kitais šeimos nariais, kolegomis, bendruomene. Šiomis Normomis vadovaujasi ir kiti mokyklos darbuotojai.

2. Šios Normos parengtos vadovaujantis Pedagogų etikos kodeksu, patvirtintu Lietuvos respublikos švietimo ir mokslo ministro 2018 m. birželio 11d. įsakymu Nr. V- 561

3. Pedagogai savo veikloje vadovaujasi šiais pagrindiniais elgesio ir veiklos principais:

- 3.1. pagarbos
- 3.2. teisingumo;
- 3.3. žmogaus teisių pripažinimo;
- 3.4. atsakomybės;
- 3.5. sąžiningumo;
- 3.6. atidos ir solidarumo.

4. Pagarbos principas. Vadovaudamasis šiuo principu pedagogas pripažįsta, kad bendravimas su mokiniais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), kitais šeimos ir įstaigos bendruomenės nariais grindžiamas asmens orumo ir nelygstamos vertės pripažinimu bei pasitikėjimu, taip kuriant saugią, atvirą, savivertę ir kūrybiškumą skatinančią atmosferą.

5. Teisingumo principas. Vadovaudamasis šiuo principu pedagogas pripažįsta mokinių ugdomosi poreikių įvairovę, atsižvelgia į kiekvieno mokinio socialinės, kultūrinės aplinkos ypatumus ir yra nešališkas vertindamas kiekvieno mokinio pasiekimus ir pažangą, ugdomosi poreikius, mokinių ar jų grupių dalyvavimą bendruomenės gyvenime, spręsdamas konfliktus.

6. Žmogaus teisių pripažinimo principas. Vadovaudamasis šiuo principu pedagogas nepažeidžia mokinio teisių ir teisėtų interesų, vadovaujasi lygiateisiškumo ir nediskriminavimo nuostatomis ir siekia, kad socialiniai, rasiniai, kalbiniai, religiniai arba kiti veiksniai nedarytų įtakos jo elgesiui profesinėje veikloje.

7. Atsakomybės principas. Vadovaudamasis atsakomybės principu pedagogas veikia kaip profesionalas, nuolat tobulina savo profesines kompetencijas, reikalingas siekiant kokybiškai atlikti pedagoginį darbą – ugdyti remiantis kiekvieno mokinio gebėjimais, ugdomosi poreikiais ir polinkiais.

8. Sąžiningumo principas. Vadovaudamasis sąžiningumo principu pedagogas teikia teisingą informaciją apie savo patirtį, profesinę padėtį ir kompetenciją, savo profesinėje veikloje sąžiningai naudoja išteklius, vadovaujasi švietimo įstaigos vidaus tvarkos taisyklėmis, nepiktnaudžiauja nei savo padėtimi, nei mokinio (mokinių) pasitikėjimu, jų nenaudoja asmeninės naudos tikslais.

9. Atidos ir solidarumo principas. Vadovaudamasis atidos ir solidarumo principu, žmogiško

solidarumo nuostatomis pedagogas bendrauja su mokiniais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), kitais empatija ir veiksmais įrodydamas suprantąs mokinio (mokinių) emocinę būseną mokinio šeimos nariais, kolegomis ir bendruomene siekdamas geros mokinių savijautos, savo empatija ir veiksmais įrodydamas suprantąs mokinio (mokinių) emocinę būseną.

10. Normos papildo mokytojų ir darbuotojų teisių, pareigų, atsakomybės nuostatas, kurios yra reglamentuotos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Mokyklos nuostatuose, vidaus darbo tvarkos taisyklėse ir kituose teisės aktuose.

II SKYRIUS PAGRINDINĖS SĄVOKOS

11. **Etika** – tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojantis vertybių taikymas.

12. **Moralė** – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.

13. **Mokytojų ir darbuotojų etika** – dora, pareiagingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis viešajame gyvenime.

14. **Normų pažeidimas** (neetiškas poelgis) – poelgis, veiksmas, elgesys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukeliantis prieštarigus bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius dorovinės elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris blogina bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.

15. **Etiškas sprendimas** – tai geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamos vertybėms neprieštaraujantis sprendimas.

16. **Kompetencija** – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos.

17. **Tolerancija** – pakantus kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo gerbimas.

III SKYRIUS PAGRINDINIAI ETIKOS PRINCIPAI IR VEIKLOS ETIKOS REIKALAVIMAI

18. Mokytojai ir darbuotojai įsipareigoja aktyviai palaikyti Mokyklos siekius, garbingai atstovauti Mokyklai, etiškai elgtis Mokykloje ir už jos ribų, tinkamai reprezentuoti jos vardą Lietuvoje ir užsienyje.

19. Savo elgesiu palaikyti ir saugoti profesijos garbę ir reputaciją.

20. Bendraudami su kitais bendruomenės nariais turi būti pagarbūs, mandagūs ir korektiški. Žinoti kiekvienai situacijai tinkamas etiketo normas ir jų laikytis.

21. Dirbdami savo tiesioginį darbą negali užsiimti veikla, neatitinkančia kultūros normų,

22. Objektyviai, remiantis kompetencija, vertinti kitų darbus ir pastangas, atskleidžiant nepanaudotas galimybes, kolegiškai patariant ir padedant vieni kitiems.

23. Laiku, atidžiai ir profesionaliai atlikti pareigybės aprašymuose numatytas funkcijas.

24. Puoselėti pagarbius savitarpio santykius su kiekvienu bendruomenės nariu, savivaldos institucijomis (Mokyklos taryba, mokytojų taryba, metodine taryba, mokinių taryba ir kitomis).

25. Mokytojo, darbuotojo etiką pažeidžia:

25.1. neleistas nekorektiškas, tendencingas kolegos darbo kritikavimas, žeminimas ir sąmoningas menkinimas, nepagarbus atsiliepimas apie nedalyvaujančio kolegos pedagoginius gebėjimus, asmenines savybes, viešas konfidencialios informacijos apie kolegas aptarinėjimas (darbo

užmokestis, karjeros ketinimai, kompetencija, asmeniniai reikalai ir asmeninės savybės, elgesys, gyvenimo būdas, apranga) tiek su mokiniais, tiek su kitais asmenimis;

25.2. nesąžininga profesinė konkurencija tarp kolegų, dalyvavimas negarbinguose sandoriuose, visiems mokytojams skirtos informacijos slėpimas, eskaluojami smulkmeniški konfliktai bei intrigos;

25.3. mokinių arba kolegų diskriminavimas dėl dalyvavimo politinėje, visuomeninėje, kultūrinėje ar sportinėje veikloje;

25.4. mokytojo nepagarbus, familiarus elgesys su mokiniu, mokinio asmeninių savybių, šeimos aptarimas ar paviešinimas asmenims, tiesiogiai nesusijusiems su jų ugdymu, problemos sprendimu;

25.5. šokiruojanti, mokinių dėmesį blaškanti (netvarkinga, iššaukianti, laisvalaikio, sportinė (išskyrus fizinio ugdymo mokytojus) apranga;

25.6. alkoholinių gėrimų, tabako gaminių ir narkotinių medžiagų turėjimas ar vartojimas mokykloje ir jos teritorijoje.

26. Mokytojo, darbuotojo laisvei prieštarauja:

26.1. nepakantumas kitokiai mokinių ar kolegų nuomonei bei argumentuotai kritikai;

26.2. teisės atsakyti į kritiką ar kaltinimus ignoravimas;

26.3. mokytojų ir mokinių tėvų išsakomos nuomonės apie priimamus reikšmingus bendruomenei sprendimus sąmoningas ribojimas arba ignoravimas.

27. Mokytojas reiklus sau, pats pasirenka tinkamą bendravimo stilių, kurio pamatas – abipusė pagarba. Nuolat rūpinasi savo kalbos ir bendravimo kultūra. Jo kalboje nėra keiksmažodžių, vulgarybių, šiurkščių, žeidžiančių frazių.

28. Dalykiškai bendraudami ir bendradarbiaudami, mokytojai ir darbuotojai turi būti kompetentingi, kultūringi, tolerantiški, humaniški, teisingi, reiklūs sau ir kitiems, privalo kontroliuoti ir slopinti savo neigiamus asmeninius bruožus – nervingumą, nesusivaldymą, emocinį pasikarščiavimą ir pan.

29. Mokytojas vengia nepagrįstų ir skandalingų tarpusavio konfliktų. Kilus nesusipratimams, siekia konstruktyviai juos įveikti, saugo ne tik savo, bet ir savo kolegų autoritetą. Bendruomenės narių, kitų asmenų akivaizdoje jis nežemina kolegų.

30. Mokytojas privalo nešiurkščiai, neįžeidžiamai, bet reikliai reikšti kategorišką nepakantumą mokinių nesąžiningumui, elgesio normų pažeidimo faktams – plagijavimui, nusirašinėjimui, falsifikavimui, pažymių rezultatų klastojimui. Mokinio žinių bei įgūdžių vertinimas turi būti teisingas, sąžiningas, suderintas su dėstomo dalyko tikslais, priklausantis nuo žinių kokybės.

31. Tiesioginių ar netiesioginių dovanų, neakademinių pobūdžio paslaugų, tiesiogiai nesusijusių su ugdymu, reikalavimas arba priėmimas iš mokinių tėvų, vertinamas kaip neetiškas poelgis.

32. Mokytojas privalo primygtinai nereikalauti asmeninio pobūdžio informacijos iš mokinių, nesieti tokio pobūdžio informacijos su žinių įvertinimu.

33. Neleistina naudoti privataus pobūdžio informacijos apie mokinį be jo tėvų sutikimo kaip mokymo ar tyrimo medžiagos.

IV SKYRIUS

NORMŲ PRIĖMIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

34. Būtina Normų priėmimo sąlyga – viešas dokumento projekto svarstymas.

35. Priimtų Normų viešas skelbimas Mokyklos interneto svetainėje.

36. Mokyklos bendruomenė įsipareigoja gerbti Normas ir rūpintis jų veiksmingumu, nelikti abejinga Normų pažeidimo atvejams.

37. Normų vykdymo priežiūrą atlieka sudaryta Etikos komisija (toliau – Komisija).

38. Etikos komisija dirba vadovaudamasi Etikos komisijos darbo reglamentu.

39. Už mokytojų, darbuotojų etikos pažeidimus, atsižvelgiant į pažeidimo sunkumą, taikytinos moralinio poveikio priemonės (pvz., pastaba, įspėjimas, įvertinimo paviėšinimas ir pan.). Normų priežiūrą vykdančios Etikos komisijos sprendimai yra rekomendacinio pobūdžio, direktoriui priimant sprendimą dėl darbo sutarties pratėsimu, darbuotojo skyrimo į aukštesnes pareigas, atestuojant aukštesnei kvalifikacinei kategorijai gauti bei kitais atvejais.

V SKYRIUS

ETIKOS KOMISIJOS DARBO REGLAMENTAS

40. Alytaus Dzūkijos mokyklos etikos komisijos darbo reglamentas (toliau – Reglamentas) nustato Komisijos darbo tvarką.

41. Komisijos nariai privalo vadovautis Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos įstatymais, kitais teisės aktais.

42. Komisija atlieka šias funkcijas:

42.1. priima ir svarsto pasiūlymus tobulinti Normas, inicijuoja jų papildymus ar pataisas ir teikia jas tvirtinti;

42.2. vykdo Normų laikymosi priežiūrą;

42.3. priima ir svarsto Mokyklos bendruomenės narių prašymus dėl Normų nuostatų pažeidimų;

42.4. priima rekomendacinio pobūdžio nutarimus ir teikia pasiūlymus Mokyklos direktoriui dėl nuobaudų už Normų pažeidimus skyrimo;

42.5. Komisijos pirmininkas atstovauja Komisijai jos santykiuose su kitomis Mokyklos savivaldos institucijomis.

43. Komisija savo veikloje vadovaujasi Normomis, šiuo Reglamentu ir kitais teisės aktais.

44. Komisija klausimus svarsto kolegialiai, objektyviai ir nešališkai, atsižvelgdama į visas reikšmingas aplinkybes bei informaciją, taip pat į teisingumo, protingumo ir sąžiningumo principus.

45. Komisija sudaroma Mokyklos teisės aktų nustatyta tvarka iš 5 mokyklos narių, išrinktų Mokytojų tarybos posėdyje slaptu balsavimu dvejiems metams. Komisijos sudėtį įsakymu patvirtina Mokyklos direktorius.

46. Komisijos nariais galima būti ne ilgiau kaip dvi kadencijas iš eilės.

47. Komisijos pirmininkas renkamas pirmajame Komisijos posėdyje atviru balsavimu. Komisija balsuoja slaptai, jeigu to reikalauja daugiau kaip pusė Komisijos narių.

48. Nepasibaigus Komisijos pirmininko kadencijai, Komisijos pirmininkas turi teisę atsistatydinti, arba netenka įgaliojimų, jeigu už tai balsuoja 2/3 Komisijos narių. Tokiu atveju Komisija renka naują Komisijos pirmininką.

49. Komisijos posėdžiai kviečiami pagal reikalą – gavus Kolegijos bendruomenės narių rašytinius prašymus dėl galimų Normų nuostatų pažeidimų arba siekiant inicijuoti Normų ar Reglamento papildymus ar pataisas.

50. Komisijos posėdžius kviečia ir jiems vadovauja Komisijos pirmininkas. Kai pirmininkas laikinai (dėl tarnybinės komandiruotės, atostogų, laikinojo nedarbingumo ir kt.) negali eiti pareigų ar jeigu gautas pareiškimas susijęs su Komisijos pirmininku, posėdį sukviečia ir vadovauja jam vyriausias pagal amžių Komisijos narys.

51. Posėdžiai protokoluojami. Protokolą pasirašo visi posėdyje dalyvavę komisijos nariai. Komisijos narys, pasirašydamas gali pareikšti savo atskirą nuomonę.

52. Komisijos posėdžiai yra teisėti, jei juose dalyvauja ne mažiau kaip pusė Komisijos narių.

53. Pareiškimus dėl Normų pažeidimo Komisijai gali teikti kiekvienas Mokyklos bendruomenės narys. Dėl galimų etikos pažeidimų galima kreiptis ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo tos dienos, kurią pažeidimas padarytas ar paaiškėjo.

54. Pareiškimai dėl galimų Normų nuostatų pažeidimų įteikiami Komisijos pirmininkui raštu. Priimami svarstyti tik aiškiai motyvuoti ir pasirašyti pareiškimai. Anoniminiai pareiškimai nesvarstomi.

55. Gavęs pareiškimą apie galimą Normų nuostatų pažeidimą, Komisijos pirmininkas numato posėdžio datą ir pakviečia visas suinteresuotas puses.

56. Apie posėdžio datą, vietą, laiką ir darbotvarkę Komisijos nariams pranešama ne vėliau kaip prieš tris darbo dienas iki posėdžio (jei nėra skubus reikalas).

57. Komisijos nariai iki posėdžio pradžios susipažįsta su visa medžiaga nagrinėjamu klausimu, kuri yra pas besikreipiantį subjektą arba pas Komisijos pirmininką.

58. Komisija informuoja Mokyklos bendruomenės narį, dėl kurio gautas pareiškimas, apie jo turinį. Bendruomenės narys pateikia raštu pa(si)aiškinimus per 5 darbo dienas nuo informavimo dienos. Pa(si)aiškinimo pateikimo Komisijai terminas Komisijos narių sprendimu gali būti pratęstas dėl svarbių priežasčių, nustatytų bendru Komisijos narių sutarimu. Mokyklos bendruomenės nariui per nustatytą laiką pa(si)aiškinimo nepateikus ar atsisakius jį pateikti, Komisija priima sprendimą pagal turimus faktus. Bendruomenės narys, kurį liečia gautas pareiškimas, turi teisę dalyvauti Komisijos posėdyje, kuriame svarstomas jį liečiąs pareiškimas arba informacija.

59. Komisija, nagrinėdama prašymą, į posėdį gali kviesti suinteresuotųusių, administracijos, darbuotojų profesinės sąjungos atstovus, konsultuotis su specialistais.

60. Komisijos nariai privalo laikytis konfidencialumo ir neskleisti informacijos apie nagrinėjamą prašymą.

61. Komisijos narys privalo nusišalinti nuo pareiškimo svarstymo, jei:

61.1. gautas pareiškimas dėl galimai padarytų Normų nuostatų pažeidimų susijęs su Komisijos nariu (Komisijos narys kreipėsi į Komisiją pats arba kreiptasi dėl jo);

61.2. jis susijęs su pareiškėju/galimu pažeidėju artimais giminystės, šeimos, svainystės ryšiais (apie tai Komisijos narys praneša kitiems Komisijos nariams);

61.3. Komisijos narių sprendimu yra pagrindas galimam pareiškėjo/galimo pažeidėjo interesų konfliktui arba sprendimo priėmimo neobjektyvumui;

61.4. Komisijos narys praneša Komisijai dėl bandomos jam daryti įtakos sprendimų, susijusių su galimais Normų nuostatų pažeidimais, priėmimui. Tokiu atveju, komisijos narys, siekdamas išvengti galimo šališko ar neobjektyvaus sprendimų priėmimo, nusišalina nuo pareiškimo svarstymo.

62. Suinteresuota pusė gali pareikšti argumentuotą prašymą dėl vieno ar kito Komisijos nario nušalinimo, ir jei Komisijos narys, išgirdęs argumentus, nenusišalina, sprendimą priima pati Komisija balsų dauguma.

63. Komisijos narys privalo nusišalinti arba gali būti nušalintas nuo pareiškimo svarstymo ir kitais nenurodytais atvejais.

64. Komisijos narys privalo atsistatydinti iš Komisijos nario pareigų, jei jam Komisijos sprendimu yra nustatytas Normų nuostatų pažeidimas.

65. Komisija išnagrinėja gautus prašymus dėl galimo Normų nuostatų pažeidimo ir priima rekomendacinio pobūdžio nutarimus.

66. Teikia pasiūlymus Mokyklos direktoriui dėl nuobaudų už etikos pažeidimus skyrimo ar pareiškimus, kuriuose išdėsto nuomonę tam tikru klausimu. Komisija gali prašyti Mokyklos direktoriaus sudaryti komisiją atlikti tarnybinį tyrimą.

67. Komisijos sprendimai priimami balsų dauguma. Jei posėdyje dalyvaujančių balsai pasiskirsto po lygiai, lemia Komisijos pirmininko balsas. Išskirtiniais atvejais, kai priimtas dviejų Komisijos narių nusišalinimas, sprendimą Komisija priima ne mažiau kaip trijų dalyvaujančių narių balsų dauguma. Balsuojama tik „už“ arba „prieš“, susilaikyti negalima.

68. Komisija privalo išnagrinėti gautą prašymą, priimti sprendimą ir raštu informuoti suinteresuotas šalis ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

69. Šių Normų privalo laikytis kiekvienas bendruomenės narys. Su Normomis pedagogai, darbuotojai supažindinami pasirašytinai.

70. Šios Normos įsigalioja suderinus su Mokytojų taryba ir patvirtinus Mokyklos direktoriui.

71. Šios Normos skelbiamos viešai.

72. Kiekvienas Mokyklos bendruomenės narys negali būti abejingas matydamas, kai kitas pažeidžia etikos kodeksą. Apie Normų nesilaikymą pranešama raštu direktoriui, kuris svarsto gautą informaciją ir nusprendžia, ar reikalingas išsamesnis fakto patikrinimas savivaldos institucijose.

73. Mokyklos Normos negali numatyti visų nepagarbos pripažintoms pedagoginėms vertybėms atvejų, todėl Komisija, spręsdama konkrečius pareiškimus dėl etiškai nederamo elgesio, Normų nenumatytais atvejais turi spręsti, ar konkretus poelgis suderinamas su Normų pripažintomis pamatinėmis akademinės etikos vertybėmis, ar gali būti toleruojamas.
